Kan vroegpensioen eerder of later ingaan en later eindigen?

1-03-2016 | Door Fiscale Zaken Vivat Verzekeringen

De AOW-leeftijd wordt sinds 1 januari 2013 elk jaar verhoogd. En sinds 1 januari 2005 is het niet meer mogelijk om fiscaal gefaciliteerd vroegpensioen op te bouwen. Wel hebben we nog vele jaren met het overgangsrecht voor vroegpensioen te maken. Over dit onderwerp zijn de volgende vragen aan ons gesteld.

Vraag 1:
Het vroegpensioen eindigt volgens de pensioenregeling op de 65e verjaardag. Mag het vroegpensioen eindigen op de AOW-leeftijd?

Antwoord:
Ja, dat mag. Voor VUT, tijdelijk overbruggingspensioen en prepensioen geldt hiervoor een door de staatssecretaris gegeven goedkeuring. Vroegpensioen mag dus uiterlijk eindigen op de AOW-leeftijd. De belangrijkste voorwaarde is dat de omvang van de bestaande uitkeringsrechten niet mag worden uitgebreid. Daarom moeten de bestaande uitkeringsrechten actuarieel worden herrekend naar uitkeringen die over een langere periode plaatsvinden. Voor het overige blijven de voorwaarden gelden die op 31 december 2004 wettelijk op het betreffende vroegpensioen van toepassing waren.
Het antwoord is zowel van toepassing op vroegpensioen dat al wordt uitgekeerd (de variatie die alsnog door de herrekening ontstaat is toegestaan) als op vroegpensioen dat nog moet ingaan. [1]

[1] Besluit van 17 december 2013, nr. BLKB2013/2201M

Vraag 2:
Het vroegpensioen gaat volgens de pensioenregeling in op de 63e verjaardag. Mag het vroegpensioen eerder ingaan?

Antwoord:
Ja, dat mag. Tot 1 juli 2016 geldt daarbij de voorwaarde dat als het vroegpensioen (tijdelijk overbruggingspensioen, prepensioen) niet eerder ingaat dan op 60 jaar, er niet gestopt hoeft te worden met werken. Anders gezegd, het vroegpensioen mag bij ingang op of na 60 jaar zonder gevolgen voor het vroegpensioen samenlopen met andere inkomsten. Gaat het vroegpensioen eerder in, dan mag dit alleen ingaan in dezelfde mate als waarin wordt gestopt met werken. Per 1 juli 2016 wordt de 60-jarige leeftijd vervangen door de AOW-leeftijd min vijf jaar.[2]

Vraag 3:
Het vroegpensioen gaat volgens de pensioenregeling in op de 63e verjaardag. Mag het vroegpensioen later ingaan (uitstel)?

Antwoord:
Ja, vroegpensioen (VUT, tijdelijk overbruggingspensioen, prepensioen) mag op een later tijdstip ingaan dan op de in de regeling genoemde ingangsdatum. Voorwaarde voor dit uitstel is dat wordt doorgewerkt. Uitstel kan slechts in dezelfde mate plaatsvinden als waarin wordt doorgewerkt. Bij het doorwerken (in loondienst of als ondernemer) zijn niet de verdiensten van belang, maar het aantal uren dat wordt doorgewerkt ten opzichte van het aantal uren dat vóór het uitstel werd gewerkt. Het kan zijn dat de werknemer 'gewoon' doorwerkt bij zijn laatste werkgever. In dat geval is hij door zijn werkgever niet (gedeeltelijk) uit dienst gemeld en gaat de pensioenuitvoerder er meestal van uit dat het dienstverband onverminderd doorloopt. In andere gevallen zal de pensioenuitvoerder periodiek (maar tenminste jaarlijks) om een doorwerkverklaring van de werknemer vragen. De werknemer moet de uitvoerder direct melden als hij minder gaat werken of stopt met weken. Het pensioen moet dan (gedeeltelijk) ingaan.

[2] Besluit van 6 november 2015, nr. BLKB2015/830M, onderdeel 6.3

Het overgangsrecht biedt de mogelijkheid om vroegpensioen ineens uit te ruilen in ouderdomspensioen. Als hiermee ‘via een trucje’ wordt beoogd om het doorwerkvereiste te ontlopen, zal de Belastingdienst zich op het standpunt stellen dat het vroegpensioen op een ongebruikelijk tijdstip wordt genoten. In dat geval zullen de termijnen worden belast op dezelfde tijdstippen als waarop zij zouden worden belast als de ruil niet had plaatsgevonden.

Gedurende het uitstel moet het vroegpensioen actuarieel herrekend worden (oprenting). Bij overschrijding van het maximum ‘kookt’ de waarde van het betreffende vroegpensioen over in extra ouderdomspensioen en/of partnerpensioen. De ‘100%-grens’ van ouderdomspensioen mag zonder gevolgen door de overkook worden overschreden, de ‘70%-grens’ van partnerpensioen niet. De omzetting van vroegpensioen in ouderdomspensioen en/of nabestaandenpensioen moet uiterlijk op de 65-jarige leeftijd van de deelnemer plaatsvinden. Dit betekent dat uitstel van vroegpensioen tot na de 65-jarige leeftijd niet mogelijk is.
Of de pensioenopbouw tijdens het uitstel wel of niet doorgaat, is afhankelijk van de regeling en de uitkomst van de toets of de fiscale begrenzing is bereikt. Tot slot geldt dat de mogelijkheid om de ingangsdatum van het vroegpensioen uit te stellen in het reglement moet staan of alsnog door de werkgever wordt toegestaan. De pensioenuitvoerder moet uiterlijk op de oorspronkelijke pensioeningangsdatum met het uitstel akkoord zijn gegaan.[3]

[3] www.belastingdienstpensioensite.nl, Vraag & Antwoord 08-086, 08-094 en 09-003